

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Dirección Académica

**Nete'jijbe' niajta te'yu'xa
i neniukajkime'. Nayeri**

Leo y escribo en mi lengua. Cora

MIBES 3

**Etsen ra'seira gua'utaben i ma guatiaujsiejra
Instructivo del aplicador**

**A'chu ti ari tiu'ri're 1
Formativa 1**

MEVyT IB BL1F1.16.02.1

MEVyT IB BL1F1.16.02.2

Etsen ra'seira gua'utaben i ma guatiaujseijra

E'ijna i ti etsen ra'seira gua'utaben i ma guatiaujseijra muetsi pu eme guame, i pa gua'taben i ma kime'n guatiaujseijra a'chuma meri tiu'ri're i ti tia'urajpi eigua etse i nia *Nete'jijbe' niajta te'yu'xa i neniukajkime'*. Nayeri MIBES 3 i MEVyT *Indígena Bilingüe*. E'ijna ajpu gua'iguataben i tiamua ajta i baujsi tipu'a meri ra'jpua'jte'n i Ti tiujsaire' 1 Baujsi tigua'yu'xa. Autamua'rera tikin **gua'iguataben rusaxu'ika**.

Ruxe'be' pa ra'ujijbe'n natiamu'a e'ijna i ti etsen ra'seira gua'utaben i ma guatiaujseijra pati' kaixi gua'taba, pejpi gua'uta'ixate'n i tiamua pajta i baujsi e'ijma ye'i te'yu'xan i ma guatiaujseijra etse.

Guatagua e'ijti te'itiaura'stime:

a) Anakaikan pati' gua'taba i ma kime'n guatiaujseijra

- Yapapu' i mi tiu'taguausin i 4 ti tia'ra'si i yu'xari ti tiu'taujxe'be'sin amajna i: ti etsen ra'seira gua'utaben i ma guatiaujseijra, ajta e'ijtiye'i meti tetiaujseijra, i ma etsen guatiaujseijra, ajta i ti ra'xa i ti xa'pi'n.
- E'ijna i yu'xari, aijpa tiu'taguabi i mua'tijra' ti kime'n antiujmu'are, na'ri i ti gua'tesise'i, nusu i ti ba'kanjapua antiujmu'are.
- Guateseira i ti kime' u'tiaujsei i pa gua'taben pati'jpi ra'unajmire'n, pata' ra'utiauni a'uti a'muare'ri tipu'a peri gua'taba, muatiaba'iri i pa etsen ra'seira, peyo'ita e'ijti tira'xata ja'me, tipu'a te'yu'si'gua i pajkai yo'ite tiamu'a nusu pajkai ramu'ajka ti' titi pi guataujmu'a, tiji amitera' i ta'seijrati'gua, nusu seika ti'ti.

b) Pua' peri gua'taba i ma kime'n guatiaujseijra

- Guanaijmire' i pa gua'ixate'n sei ajta sei i tébi e'ijti tira'xata ja'me i ti autechesin ti kime'n guatiaujseijra.
- Guaixate' i tiamuai ajta i basta' tikin i ti kime'n guatiaujseijra aijpu kime' ti'baire' ti iramua're a'chuti ari tiu'ri're i ti tiu'jmu'ate i ti tia'urajpi mu'iti etse. Ajta, ti iramua're ti'titi e'nia' a'tura ti ajtagua' i'guaujmu'ate'n majkaixi tiamua' rari're ti'ti ma rumua'te.
- Gua'utaseijrate' i ma kime'n guatiaujseijra pajta gua'ixte'n tikin ri'ri ma muata'igua'u tipua' makai ti'ti jo'ita i ta'yu'siguajme i ti kime'n guatiaujseijra etse.
- Aujijbe' mi ti tiu'ixate gua'jaman mi ma guatiaujseijra, pagua'seira niki mayo'ita mua'ra e'ijpa tigo'ixa ayan ti ma maru simu'an, maj ra'yu'xan, maj ratasimu'an, nusu seika ti'ti, na'ri makai, pagua'utajuyeten e'ijma raruren, kapa gua'ixatia' e'ijma tira'unaijmire'n.
- Gua'ure'pijte' sei ajta sei i ma kime'n guatiaujseijra mejmi meri tia'unaijmire'n rujimu'a.
- Gua'uta'ixate' miche' ra'ujijbe'n xajtari' na tiamua' tijna' ti'igua'uri'ra' mejmi tia'unaijmire'n ma ra'kagui'tiagua' i jaujxa' amitera'kan ku'xa kime' tiji ri'ristan ti ira'urauna tipu'a autiaitsen, a yapu'.
- Tipu'a sai kai rayi'tigua'n ajtagua' pa ru'kaixatia'jra'ni e'ijti tia'uguachesin mi ti etsen u'tiaujsei, na tiamua' gua'ixate' tiji rusai te'jyu'xajra'ni ti ra'naijmire'n.

ch) Tipu'a peri gua'utaben i ma kime'n guatiaujseijra

- Tipua' peri ra'ntipu'arite'sime'n i pa gua'tabe, peti gua'utatiautsi're'n papu'jpi mi tiaite ima ka'nijra' guataura' i ma rataguaka' ma guatiaujsei.
- Irasei ti xapi'n mi me etsen guatiaujsei pamijna etse ra'seira ajta e'ijti ye'i ta'seijre' e'ijpa ti'mua'tse.

I ti ira'ujijbe'n xajtari' ajta iyo'ita ja'rani e'ijna i ti tiu'ixate', muatiaba'iri pa ra'seira pagua'utaben i ma etsen guatiaujseijra kapuri' gua'utamua're'riste'sin i tiaite.

**Ayapu' upua'ri ti Etsen ra'seira gua'utaben
i ma guatiaujseijra a'chu ti ari tiu'ri're**

**Fin del Instructivo del aplicador
para la evaluación formativa**